

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputatio || excellentium. D. doctoru[m] Iohannis Eccij &
|| Andre[a]e Carolostadij q[uae] cepta est Lipsi[a]e ||
XXVII. Iunij. An. M.D.XIX.**

**Eck, Johannes
Karlstadt, Andreas**

[Erfurt], 1519

VD16 E 320

Die. 14. hora secunda inceptit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32477

Disputatio Secūda

.d. docto. Eckij et Andree
Caroloftadij.

Caroloftadius incepit et adiecit quedam
vt sciatur que materia habita fit
precipua inter conflictum.

Die Jouis que erat. 14. Julij incepit Carolofta: 7 quasi
prioribus coronidem imposuit hora fere
Octaua post finitā differtionē
Eckij et Martini.

¶ Pritusq; in alterū disputatiōis gradū descendam⁹. subijctende sunt cōclusi
ones quas d. d. in exordio nostri certaminis prelegit. vt intelligant Iudices ho
die electi: d. d. extranea et impertinentia posuisse. nec aliquā vulnerasse cōs
clusionē. et demū iudicent cōclusiones meas firmas et regulis fidei consonan
tes. sunt ergo iste.

Caroloftas

¶ Libet arbitrate gratiam per spiritū sanctū infusam. nihil valet nisi ad pecc
candum. 22. hec vndecima. Duodecima.

¶ Immo voluntas nostra que non regitur a diuina voluntate. tanto citius
appropinquat iniquitati. quāto acrius intendit actionē. Et decima quarta.

¶ Dominus Johannes non videns quomodo bonum opus sit totū a deo.
et dei opus 7 cetera in qua cōclusionone non est positum monstrum quod aluit
doctor. videlicet non Totaliter totum. Restat iam disputanda tertia decima

conclusio. Que est. vt d. d. cum sua maxima suorum disputatorum potest
facere quod in se est id est obicem et impedimentum ad gratiam tollere 22.

ego defendam et probabo, quod facere quod in se est. est peccare. malefacere.
deo displicere. mentiri. se iactare 22.

¶ Admonitos velim iudices nostros. vt ob id sciant me auctoritates sanctos
rum ex libris legisse. vt intelligant nisi secundum me pronouclauerint se iudic
carios contra ecclesiasticos.

Eckius.

¶ Eckius arbitratur iudices etiam legisse ecclesiasticos docto: sed aliam ha
bituros intelligentium q̄ d. Carolo: Nam ego eosdem adduxi. Restat iudic
ibus vter rectius intellexerit.

Caroloftadius.

¶ Intelligent iudices d. Eckium contra se intellexisse d. Eckium.

Die. 14. hora secunda incepit

Eckius De obice disputare.

29

Caroloſta :
Dorige frue

¶ Quia in primo diſputatiōis congreſſu eo deuenim⁹ qd clariff: d. d. Caroloſta
pceſſit etiā liberū arbi: habere actiuitatē in bonū opus. licet eam non habeat
niſi motū a gratia. ⁊ deo. que tñ ſentētia pccidat cū omib: ſcholasticis theologis
ſicut fuit actū ⁊ oſtenſum. Ergo neceſſariū fuit excuſare eoſdē et meipſum. in
alijs cōcluſiōib: factis ſactabunde poſitis ⁊ primo concluſiōib: dñs Johānes cū
ſua maxima diſp: pōt facere. etiā iſta cōcluſio vt ponitur. vel eſt falſa. vel falſā
imponit ſentētiā ſcholasticis doctorib: quaſi in declaratiōe quid ſit. facere qd
in ſe eſt aduerſatur Ezechiel ⁊ Ambroſio. cōtra hoc ſic deduco. lib: arb: ſicut
faciendo qd in ſe eſt. poteſt peccare. mentiri ⁊c. Ita faciendo qd in ſe eſt aduſū
a gratia pōt vñ agere. mereri. peccatū vitare. ſcđm ſacrā ſcrip: ⁊ ſcđs pñs. q̄
ſi ſcholastici hoc dicūt clariff: doctor: eis falſum imponit. vel eos nō bene intel-
lexit. Hinc pbo p ſepe allegatā auctoritatē Auguſtini Initium ſalutis nr̄e
deō Inſpirante habem⁹. vt adqueſcamus ſalutari Inſpirationi. nr̄e pr̄tēs eſt.
Hodo tunc aliquis facit quod in ſe eſt. qñ facit illud quod eſt in poteſtate ſua.
Subſcribit Chryſoſt: ſup Eplā ad hebreos c. 7. inuertis q: prius nos a nobis
ipſis oportet mundari. et tunc deus mundat. ibi ſcđs Chryſoſto: expreſſe vult
oportere nos prius facere qd in nobis eſt. tunc deus mūdēt. in eadē ſentētia eſt
homilia. 84. ſup Martine. quas obres vehemētē rogo atq obſecro ne velitis
cuncta iſta deo tribuere. vt oſcitantū dormiantūq; vobis puretis. nec rursus.
ſi vigilatis laborib: vñs. rem efficit arbitremini. Nā nec deſides atq reſiſptos
facere nos vult deus. Ac ideo nōnihil a nobis petit hoc facere quod in ſe eſt in
bono ope. Expreſſe teſtatur eſt idē. Bern: de gr̄a et libe: arbi: Ubi attribuit
conſenſum libero arb: dicit mediū illud eſſe meritoſū. Hodo tunc dicit quis
facere qd in ſe eſt qd eſt in ſua poteſtate. Et cōſenſus eſt in poteſtate ipſius li:
arbi: Dieterca vt oēs ſciant quō. d. d. imptinent me traxerit ad materiā lib: ar:
poſui in annotatione mea Reverendū patrē Mart: qd voluntas ſit dñs ſuorū
actū. hinc ſumpſit anſam. ⁊ in materiā lib: arb: ⁊ predeſtinatiōis imptinentiſſis
me euagatus eſt. At ſine increpatione. ſaltē cōdigna. vñ dictā voluntatē dñs
probo p Gregoriū Nyſenū de lib: arb: vbi ponit hominē agentē et facientē qd
alias ex ſup̄no conſultaret. ſi non eſſet dñs actiōnū. Ratiocinatur ſic quorū
ſunt admonitiōes. illa ſunt in pōtate nr̄a. ſed bonorū operū ſunt admonitiōes
quare bona opa ſunt in poteſtate noſtra. ſterū līt poſſe hominē facere bonū
faciendo qd in ſe eſt. Semp tñ auxiliū gr̄e nō excludendo. et ita concludit c. 2.
nos eſſe dominos actiōnū noſtrarū. Sic b. Bernhardus de lib: arb: col: 11. dicit
liberū arb: debere conari ſuo ſeſſe corpi vt peſt ſapiā orbi. Imperet ſingulis
ſenſibus tam potēt q̄tenus non ſinat regnare peccatū. Ita b. Aug: c. 8. 1. 1.
de lib: arb: dicit rōnē dñari morib: anime. Cum ergo ego ſanctorū pñm imitat⁹
ſententiā. dixiſſem voluntatē eſſe dominā actū. et in deſenſione me explicaviſſem
q: voluntas ſit dñs actū. conpando ad act⁹ inferiores. et tñ ſit famula com-
perando ad Ch̄m in ea regnantē. adhuc tñ vt videret aliquid mibi imptingere
male ſentens ſemp perfidiam pelagiū obſcct. a q̄ ſemper fui alieniſſimus. ſed
maximā diſputatorū. hic Ezechiel cōtradictentē facit. cum in chryſoſto cen:
tura. 4. numero. 3. expreſſe me expoſuerim. lib: arb. nō remouere obicem vel
impedimentū principaliter ad gratiā ſed ſolū diſpoſitiue. Et qd illa diſpoſitiō
ſit aequieſcere ſalutari Inſpiratiōi. ſi nō animo carpendi legiſſet inueniſſet cen:
tura. 3. numero. 60. qd tñ facere in ſe bonū ſemper pcedit diuina motio vt ſcđs
dem expreſſe declarat de Ezechiele quē facit nobis aduerſari. manifeſtarum
eſt eū nobis eſſe concordantem. aufer cor lapideū ⁊ da cor: carneū. q: vt ſp̄ dicit.
bona voluntas ſparatur a dño et puenitur. et gratia facit voluntatem bene
agere. tñ requiritur voluntatis acquieſcentia ſeu conſenſus. Et hoc eſt facere
qd in ſe eſt. Ideo ait deus facite vobis cor: nouū. Qñ vt Origenes ratiocinat
l. 3. c. 1. de principijs in noſtre vite curſu a nobis quidē dependendus eſt labor

als ad gr̄a;

z studiu. atq; industria adhibenda: et infra. Alioquin si nihil operis exposcit
supflua vitz videbuntur esse mandata. frustra etiã Paulus culpã q̄dam ce
cidisse a veritate. z collaudat eos qui in veritate fidei steterunt.

¶ Deinde dñs Andreas conclu: 15. vigilas et labores n̄os carpit. vt in chry
sopaso multa de p̄destinatōe agerem. z tñ eam inficias auctoritates de p̄des
tinatōe p̄tinere ad opa coronãda. Verissimũ est puerbiũ. Citius quis carpet
q̄ intelligit. quãuis nō ignoret q̄ sit mibi curia supellex. attñ antm̄ meus sem
per fuit parus. sicut hodie est a doctōib; emendari ac doceri. vt sic ignorantie
nebulas pellerẽ. Attñ q̄ inrudite meam taxauerit p̄positionẽ facile potestis
intelligere. cũ p̄positōe. 16. arguerẽ dominũ Andream q; ex hoc qd voluntatẽ
dixisset dominã actũũ. ipse p̄ capillos derorsissit in materiã p̄destinatōis.
tũc dixi p̄positōe. 18. neutrã p̄tem hic suscipio defendendã. qd p̄destinatōis
negotiũ sit p̄posito imp̄tinens z extrarũ. Sic cũ dixisset materiã p̄destina
tōis (an sc; habeat. rōnẽ in nobis) esse imp̄tinẽtẽ negotio z disputationi n̄e.
ipse accepit vnã palchã intelligentiã. et audeat mibi imponere q; auctoritates
de p̄dest: negaueri p̄tinere posse ad opa coronãda. par calũsa est in p̄posi
16. vbi dixit me Bernbardũ legisse. Tolle libez arbi: et non est qd saluet legi
quod p̄ quo. subdens multũ calũsose. et satis demonstrat quãto iudicio Ec
clesiasticos puidet facti aut̄ oñib; studiosis se suspectã dep̄natorẽ. Certe deũ
optimũ: max; piecor. ne vnq; intellectũ meũ tanta cecitate pcutiat. vt quidq;
in sanctis p̄ribus dep̄raue. sicuti nō credo hactenus mibi ab aliq; monstratũ.
et quidquid dicat. d. d. Ego legi quod et lego quod. ita habet Bern: Ita hñt
em̄icissimĩ cõdices. quos videat. d. docto: ne ipse dep̄uer. quũ sit admodum
lunens in Ecclesiasti p̄ribus legendis sicut testat in p̄loquo suo libelli de ius
sif: imp̄ij. Quare pro charitate fraterna post; nos deberem; mutuõ iuuare.
z hortari ad sacerrimũ theologe studiu: q̄ istis scõmaribus. a culeat; verbis.
et ridiculis inuicem iristare et molestare: hec sunt dicta pro defensione Scho
lasticoz et dictoꝝum meoꝝum.

Caroloostadius:

¶ In noie Christi amẽ. Quãtis multa argumẽta p̄ doctoẽ adducta possunt
dissecari p̄ illud qd scholastici de facere qd in se est cũ Ecclesiasticis sunt incõs
cordabiles: Attñ videamus dicta doctoꝝis per ordinem et breuiter.

¶ Ad primã. Cũ dicit me libero arbi: attribuisse actiuitatẽ: concedo sed vt in
p̄missis: videlicet gratiã. alienã. et ex deo puenientẽ.

¶ Ad secundã. Cũ opponit mibi me falsum imposuisse scholasticis doctoꝝib;.
Respondeo hoc mibi false opponit Et egregiũ docto: in conclusi: sua. 38. secũde
adorationis clare descripsisse quid sit facere qd in se est: cuius verba sunt cũ
facere qd in se est probatissimoz theologoz sententia sit: remouere obicem et
impedimentũ gr̄e: nō dabo q; qui faciat qd in se sit faciat qd deo displicet zc.
Ex quibus verbis clare consequit̄ impedimentũ gr̄e tolli per nos: alioquin
dixisset quũ facere qd ex gr̄a est: est tollere impedimentũ gr̄e. Et de hac senten
tia videlicet: qd gr̄a tollit mala merita: et malã voluntatẽ: atq; impedimentũ
gr̄e nemo Ecclesiasticus dubitat: sed neq; scdm Ecclesiasticis dicitur tũc facere qd in
nobis est qũ opamur ex gr̄a. Nam August: de vera innocentia c. 150. hoc est
scdm nos viuere vel facere qd male facim;: verba eius sunt: cum homo scdm
se viuat: nō scdm deũ: similis est diabolo: q; nec angelo scdm angelũ: sed scdm
deũ viuendũ fuit: vt stare in veritate: Ecce clarus textus est: qd qui viuunt scdm
se: diabolo est similis: et est mendax: Quod etiã August: dicit ad articulos sibi
falso impositos c. 7. De facere qd in se sic dicit August: de vera innocentia ca.
1. 26. Totum bonum qd habemus. ab artifice nostro habemus: sed si hoc in
nobis est quod ipsi fecimus inde damnabimur. Si aut̄ hoc quod deus fecit
in de coronabimur. Ex quo textu sequit̄ qd deus homini facienti quod in se est

tribuit damnationē. facit autē qđ ex deo est. largit coronā. Et si is fuit doctor,
sensus. debuit adieciſſe ſue ſentētie qđ Auguſt. apponere non erubuit. 2 age
rem dñationi ſue grās. ſi ita mecum ſentiret et mecum loqueret. Idē Aug. de vera
immo: c. 32. Nemo habet de ſuo niſi peccatū 2 mandatū. ſi quid autē homo
habet veritatis atq; iuſticie. ab illo fonte habet. qui eſt Chriſtus. hoc autē qđ
deo largitore habem⁹. pendet ex dei p̄tatione ex noſtra facultate. qđ Auguſt.
clare ſcripſit de peccatorū meritis. ll. 2. c. 5. Scholaſtica autē dicūt qđ facere qđ
in ſe eſt. p̄cedit infuſionē gratie. ſi autē aliquis dixit qđ gratia ſola tollit impe
dimentū gfe nō eſt redarguend⁹ ſed amplexand⁹. et p̄ iſta r̄ſum ſit ad. 3. 2. 4.
¶ De Chyſoſtomo dico qđ cante legendus eſt. immo ſi eſt eius anim⁹ qđ inſtitia
mandatōis ſunt ante gratiā in nobis. tunc negand⁹ eſt. et adherendū nobis
eſt b̄d Auguſt. qui fuit hereticoꝝ exam̄ne redditus. p̄batio. immo Egred. d.
Auguſtinū p̄ncipem theologoꝝ poſuit.

¶ Ad ſextū de conſenſu quē Bern: attribuit libe: arbi: dico qđ idē Bern: eſſe
dicit. cōſenſum iſtum eſſe a deo. ſimiliter et conatū. et per hoc ſit reſponſum ad
nonū etiam. ¶ Ius dicta Bernhardt ſunt bona. ſed non ad p̄poſitum.

¶ Septimo cū egre: d. d. dicit me eum traxiſſe ad materiā libe: arbi: cum ipſe
poſuerit voluntatē dñam ſuoz actū. ſolutio. niſi mihi de ſuis cōcluſionibus
ſed ſi dñatio ſua eſt gratuita. reſcribat quā p̄mū poterit.

¶ Octavo. qđ Grego: Nyſenus ponit hoīem agentē et facientē. neſcio ſi tanta
ſit illius auctoritas que poſſit ceruicem meā premere. etiam ſi diuerſe ſentiret.
quippe qđ mihi eſt incognitus. hoc tñ dixi in ſapioꝝibus qđ libe: arbi: actum
agit. hoc eſt recepta diuina actione agit.

¶ Decimo. ad Auguſtinū de libe: arbitrio dico qđ idē Auguſtinus ſe lucuſ
lenter expoſuit in poſterioribus libris videlicet de peccatorū meritis lib: 2. ubi
dicit qđ libe: arbi: etiā gratia inſtaurari nullū ius habet in carnis mēbra niſi
qđ membra non miniſtrat pctō. qđ in homie eſt. ita etiam in libe: retracta:

¶ Undecimo. qđ egregi: d. d. dicit ſe in chyſoſtomo ſuo. neſcio qua Centuria.
poſuiſſe qđ libe: arbi: non remouet obiecm p̄ncipaliter ſed ipſa gratia pctō
doceri a dño doctore quid ſit p̄ncipaliter remouere. vel remouere totū obiecm.
Dico qđ hoc qđ eſt ex gratia p̄ncipaliter. non eſt nobis attribuendū ſed deo.
p̄out patet ex dictis Auguſt. ex lib. de vera innocen: allegatis.

¶ Duodecimo. cum d. d. dicit diuinam motionē p̄cedere diſpoſitionē ad grās.
veroe: ſi iſta diuina motio diſtinguit contra gratiā iuſtificante imp̄tū. egre: d. d.
cum inuētis ſcholaſticis defendere veſtitum quo teguntur Pelagiani. qui veſ
tiunt in veſtimentis onium et intrinſecus ſunt luprapaces.

¶ Tredecimo qđ dicit Ezechielē ſibi non aduerſari mihi admodū placet ſi ver⁹
eſt qđ dicit. vellem e quidē nos in veritate eſſe concordēs. ſed in cōcluſione ſua
allegata. non dicit hoc eſſe ex gratia. videlicet tollere impedimentū gratie. Si
itaq; hoc ſentit. apponat iſtam gloſſellam. et vel deſtruat vel firmet ſuam cō
cluſionē. ſubenter cū egre: d. d. loquar quēadmodū ſcrip: loquunt que dicūt. Et
auferam dicit deus cor lapideum de carne veſtra. non dicit vos auferetis ſed
ego auferam. Ezech: 36. nec obſtat qđ eundē Ezechielē ex alio loco adducit. ubi
p̄cipitur nobis facite vobis cor nouū Nam qđ ſcriptura hortatur monet nos
iubet atq; p̄cipit nobis. tunc demonſtrat quid petere debeamus. 2 quid fla
gitandum. ſit. vt det. p̄terea oriam⁹ ſtat voluntas tua. ſ. fac hoc in nobis qđ
ſire exigit. Fac nos parere monitioꝝibus tuis et p̄ceptis.

¶ Quarto decimo. quod de Origenē adductum eſt non recepto et reſpondeo
quēadmodū ad Chyſoſt: nam Origenes in libro Periarchon multa videtur
tribuere noſtre voluntati que Auguſtinus negat.

¶ Quintodecimo. quādo Egred: d. d. dicit me labores 2 vigilas ſuas carpiſſe.
qđ auctoritates ad opa p̄tinentes inſiciatus ſit p̄tinere ad p̄deſtinationē. 2 d.

Roſa.

Solutio. nihil ad institutum presens quod suis circulis et lineis iam arctatum est. iuxta vetera nostra instituta.

¶ Ad puerbum cum dicit citius quis carpit quam intelligit. Respondet esse commune morbum cuius forte medicina et remedium eget et egred. d. v. utina non haberet in practica. dicit enim me inrudite cum taxasse. adhuc sub iudice lites est.

¶ Pro ceteris omnibus per iam dicta non resolutis remitto lectori ad apologiam Egred. d. doctoris et meam.

¶ Postremo. quod mihi obtrudit libellum meum de iustificatione impij. non magis facio. non enim eruditionis gratia facit sed fortasse ut ita absumam? rps nrm.

¶ Eekius.

¶ Credo scholasticos pbatissimos vestros a sanctis patribus non dissentire. quod opponit mihi conclusio 8. non attendit quod disputationem sim exorsus. Nam vos luntas potest facere quod in se est ad malum. et illud potissimum habet ex se. et ita loquitur Augustinus: aliud est facere quod in se ad bonum. Et de illo dixit in conclusio: quia utrumque est in potestate nostra. et bonum et malum Ecclesi. 15. tamen malum est plus in potestate. cum bonum sine dei adiutorio facere non possumus. et Augustinus. c. 150. de vera inno. Non dicit simpliciter de vivere secundum nos. sed coniunctim et non secundum deum. unde ex causa dicendi doctorum intelligentia est accipienda. Ideo cum loquuti sumus de meritis debebat conclusionem intelligere de facere quod in se est ad bonum. quod nos produximus ex Augustino Et d. ad eundem locum nihil dixit.

¶ De Chrysostomo habetis quid sentiat et in quo honore habeat non solum scholasticos sed etiam Ecclesiasticos patres.

¶ Chrysostomus dicit caute legendum. Hieronymus dicit. non posse premere sibi cervicem. Attamen quod forte est dure cervicis Chrysostomus Augustino non contradicit. qui idem astruit de perfectione iustis: ibi hec verba orat. et quod Augustinus presertim Chrysostomus: qui fuerit cum hereticis exercitatus. oppono et Hieronymus: contra Pelagium: qui nobis tribuit initium boni operis et perfectionem tribuit deo. in eodem opere ubi Pelagianus fregit. quod ergo ad Hieronymus: hereticorum malleum dicere vult. multo expressior est sic Chrysostomus: et Bernardus de gratia et libere arbitrio eandem facit rationem quam Chrysostomus: de observantia preceptorum.

¶ Ad Bernardum allegavit eum quod consensus ille sit a deo. fateor. sed partim.

¶ De conclusio: iussit me rescribere. Ego in hunc finem iam dispuo. ut illius in iustose descriptionis esset aliquando finis. ut in defensione et literis ad illustrissimum principem et universitatem datis liquet.

¶ Ad Augustinum de libere arbitrio: eum non soluit sed dicit quod se exposuerit libro de peccatorum remissione: cum Augustinus: etiam post illum librum de peccatorum meritis fecerit librum retracta: tamen illud dictum per me allegatum non retractavit. quare ad illud fuerat respondendum.

¶ Deinde petit doceri quid sit principaliter removere obicem. Dixi quod qui non intelligit quid principale et quid accessorium. quid minus principis et directum nec scio quid alias scire possit. Principale in actionibus quod aliud dirigit. vel et accessum tribuit. aut ut veritas causa concurret. itaque gratia principaliter et cum effectu in tertio gradu ab Augustino: tradito. peccatum remouet. libere arbitrio: in secundo gradu Augustinus: adque sciens dispositiue remouet. quod laudat me iam sentire cum Ecclesi. hoc semper videt in Chrysostomo factum sed debere apposuisse glossas. Si ex charitate theologo: legisset nostram defensionem habuisset glossam textu per conclusionem. et adnotat. et. Quam libere presertim: nunquam fieri aliquid bonum opus meritorium sine specialis assistentia diuine gratie et misericordie. Quod verum me incedere sub vestitu Pelagii: si dispositiue non sit gratia iustificans. nihil adduxit. Ideo solum me excuso. esse me quam ouicula et lupos ignorare. hoc tamen arbitror: esse de mente Augustini: quod initium salutis sit gratia. et gratuita merito iustificans. primum in tertio gradu ab Augustino: ubi dicit gratia que est vera caritas. ut prima sit gratia pueniens scilicet cooperans.

De Ezechiele semp dixi et scholastici pcedunt. omnia opa bona attribui deo. Ad
babes quod no accepisti: tñ per hoc coopatio libe: arb: a gra aduut no tollit.
De Dugene. verū est in libro de pñm: posuit quedā erronea. ideo. b. Hierony:
eosdē lib: os cribauit. atñ locū allegatum velut catholicū relinquit intactum.
Quare clariss: d. videtis mentē meam nunq̄ fuisse aliā. q̄ qd voluerim libe:
arbit: se posse in malū. sed non posse: se in bonū nisi a gratia aduutū. erectū
tractū. et impulsū. Quare quo ad dignitatē gratie contra im: pbos pelagias
nos. in re nunq̄ dissensim⁹. et per hec volo mentē meam exposiā. et doctores
scholasticos defensos in materia de obice.

Caroloftadius.

¶ Ad pñmū quid sentiunt scholastici remitto lecto: ad quæstiones quib: que-
ritur de actiuitate libe: arbit: et de attritione et contrit:

¶ Ad secundū et. 14. placet mihi qd et vltimū dictum doctois fuit. q: libe: ar:
ex se non pōt in bonum nisi gra erectū. tractū. et impulsū: pulchra est et vera
sententia et laus deo. Qd dispositio pcedens sit gratia iustificas mihi placet.
vellem tñ vt eo noie abrogato vteremur vocabulo per quod spiritus sanctus
in scripturis nobis loquitur.

¶ Ad tertū placet mihi similiter q: facere qd in se est. absolute non habendo
respectū ad deū. sit peccare.

¶ Ad Hiero: dico vt in pñoi disputatōe. q: ipse vñ hac auctoritate apñ ad
Phisip: z. deus est qui opatur in nobis velle et opari. modo velle est pñmū et
inittū bonoy operū. adeo q: Ecclesi: dicūt hoc deū absq: nobis opari in nobis

¶ Ad Bern: de cōsensu qñ dicit ipsum esse pñm a deo z. dico q: corrupte alle-
gatur imo dicit esse totū cōsensum ad deo. et totū in libero arbit: q̄.

¶ Ad. 12. qd pñcipalit remouere obicē sit actiuitribuere lib: arbit: no est mag-
num incōueniens. si vsus loquendi in scriptura esset receptus.

De alijs consulte boni.

Die veneris Decima quinta Julij mane hora septima.

Scopus.

Justum peccare in bonis operibus.

Caroloftadius.

¶ In noie dñi nostri Ihesu chusti. Secundā pclusionē egregij. d. d. sup bama
impiam. blasphemā et hereticā. qñquidē manifestis scripturay auctoritatib⁹
et Ecclesi: p:ctib: repugnantē. demolliturus directo gladio aggrediar. nō dos
lis. non fallis auctoritatū assumptionib⁹. non fallaci impudentia neq: dica et
loquacitate. quēadmodū Egred. d. solet. Contra pclusionē eius secundā que
incipit Etsi peccata venialia sint quotidiana. iustum tñ semp peccare in bono
ope etiam bene molendo negamus z. Oppono auctoritatē Ecclesi: 7. quo
scribitur Non est homo iustus in terra qui faciat bonū et non peccet. apertus
est textus q: is qui bonū facit peccat. Cōclusio doctois aduersat huc aucto-
ritati. ergo heretica. respondeat ergo. d. d.

Eckius.

¶ In noie tuo dulcis Ihesu amen. Contra chustianissimā conclusionē meam
temerarius pater grauitatis theolo: oblit⁹. et suo capiti inmittens adduxit vñ
locum Ecclesi: 7. cui dicit conclus: meā aduersari. Et ideo tanta veritate pclus-
sionē meam esse fulctam. vt non possit nō suspectus esse de falsitate qui et ad
uerfet. et textus allegatus non est contra conclusionē. nisi acceptus secundā
falsam intelligentiā. Unde fateor. non esse hoīem qui faciat bonum quin talis
homo etiā peccet. sed non tunc peccat semp qñ facit opus bonum. qd nullibi
reperiet. vel in sacris litis. vel in sanctis pñibus. et qd iste sit sensus script: z. ista